

Védelem iránya	Egyéni védőeszköz megnevezése	A szükséges egyéni védőeszköz védelmi szintje	Példák a jellemzően elvárt védelmi szintre, egyéb tulajdonságokra	Megjegyzések
Fej	Ipari védősisak	EN 397	„MM” védelmet biztosít fröccsenő fémolvadékok ellen „LD” nagy oldalirányú terhelés veszélye esetén is használható	Célszerű kivétel sisakbéliséssel téleltesíthető, látómezővel / arcvédővel és fültekkel szerelvényezhető. A műanyag védősisakok élettartama több tényezőtől (pl. sisak alapanyaga, időjárás / UV sugárzás, alkalmazás körülményei) függ, a használat követésében öregednek ennek eredményeként védelmi képességük csökken.
Szem	Védőszemüveg	EN 166	2-1.2. 1.B (pl. kéziszerszámok használatakor) 2-1.2. 1.F (általános célokra)	Általános rendeltetésű beltéri, vagy gyenge fényviszonyokhoz (2-1.2.), egész napos viselésre (1) szánt lencse. Közepes (B) és kis (F) energiájú részecskék ellen.
Hallószervek	Védőszemüveg	EN 166	5-2.5. 1.F (szabadtéri munkaterületre)	Közvetlen, erős napugárzás ellen is védő kültéri használatra, egész napos viselésre (1) szánt lencse, kis energiájú (F) részecskék elleni mechanikai védelemmel.
Hallószervek	Hallásvédő fültek	EN 352:3	SNR 26-32 dB (zajcsillapítás értéke)	Sisakra rögzíthető kivétel ez előnyös, ugyanakkor nagyobb terhelés a munkavállalóknak.
Hallószervek	Hallásvédő fül dugó	EN 352:2	SNR 26-32 dB (zajcsillapítás értéke)	Egyszer használatos kivétel ajánlott a kőbányászati viszonyok között.
Láb	Munkavédelmi bakancs	EN ISO 20344, EN ISO 20345	S3	Zárt kérégrész, olajálló, csúszásmentes járótalp, antisztatikus tulajdonságok, energiatelnyelő képességű sarokrész, lábujjvédő leeső tárgyak ellen, talpátsúróadás ellen védő acél talplemez.
Légutak	Férlálarc	EN 149	FFP2	Közepesen finom porzsemcse koncentráció (mert porok), olaj vagy vízszárazsú kódok ellen alkalmazható.
Kéz	Mechanikai védőkesztyű	EN 420, EN 388	3122	Jellemzően marhahasíték védőkesztyű, vászon kézhát és mandzsetta, pamut tenyérbélés.
Kéz	Védőkesztyű	EN 420		Olajok, zsírok ellen nitril kesztyű (egyszer használatos).

A **Nemzetgazdasági Minisztérium** a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) keretén belül az **Európai Szociális Alap (ESZA)** felhasználásával „A munkahelyi egészség és biztonság fejlesztése” tárgyú felhívást tett közzé, melyre a **Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete** és a **Magyar Bányászati Szövetség** közösen, konzorciumi formában GINOP-5.3.4-16-2016-00009 azonosító számon és

„Munkahelyi egészség és biztonság erősítése a Bányászat, kőfejtés ágazatban”

címmel pályázatot adott be, melyet a Minisztérium pozitívan bírált el.

A pályázatban szereplő fejlesztés célja a Bányászat, kőfejtés ágazatban a munkahelyi egészséggel és biztonsággal kapcsolatos általános és specifikus ismeretek bővítése, a munkáltatók és munkavállalók támogatása, s ezzel a munkahelyi biztonság, egészség és a munkakörülmények javulása. A projekt az észak-magyarországi és a közép-dunántúli régiókban valósul meg.

A projekt megvalósításához kapcsolódik tájékoztató kiadványok készítése, így jelen brosúra elkészítése is.

MI AZ ESZA? Az Európai Szociális Alap az Európai Unió legfőbb eszköze az emberi tőkébe történő befektetések terén.

Az ESZA a következő négy fő kihívást kezeli:

- **Foglalkoztatás:** Az ESZA olyan projekteket finanszíroz Európában, amelyek különféle háttérű és korosztályú személyeket támogatnak, növelve foglalkoztatási esélyüket.
- **Társadalmi befogadás:** Az ESZA küldetésének központjában áll továbbá a szegénységben és a társadalmi kirekesztettségben élők **életkörülményeinek javítása**.
- **Oktatás:** A jó oktatás a megfelelő munka megtalálásának és a munkaerőpiacra való visszatérésnek az egyik alapfeltétele. Az ESZA által támogatott egész életen át tartó tanulás és szakképzési rendszerek lehetőséget nyújtanak a karrier- és életkilátások javítására.
- **Közszolgáltatások:** A hatékonyabb közszolgáltatások révén a vállalkozások és a magánszemélyek is csökkenthetik adminisztratív terheiket, és időt spórolhatnak.

<http://ginop.banyasz.hu>

<http://mabsz.hu>

INGYENES MUNKAVÉDELMI TANÁCSADÓ SZOLGÁLAT

Segítségnyújtás, tanácsadás, tájékoztatás
a 06-80-204258 vagy a 06-80-204292 zöld számon

A kőbányászatban (kőfejtésben) előforduló alapvető kockázatok és alkalmazandó (egyéni) védőeszközök

Bányá-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete

Magyar Bányászati Szövetség

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁGI KORMÁNY

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFETÉSTÉS A JÖVŐBE

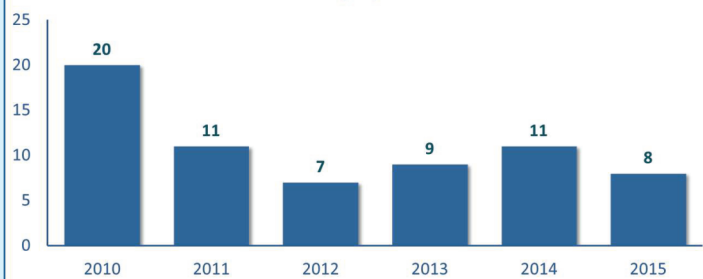
Bevezetés

Jelen szakmai összefoglaló elsődleges célja azon lehetséges veszélyforrások áttekintése, amelyek a kőbányászat (kőfejtés) területén jellemzően veszélyeztetik a munkavállalók testi épségét és egészségét. A szórólapon ezen túlmenően bemutatja az iparágban általában alkalmazott egyéni védőeszközöket.

Ugyanakkor fontos hangsúlyozni, hogy az egyes bányászati üzemekben (munkahelyeken) kötelezően alkalmazandó egyéni védőeszközök körének részletes meghatározása, a munkáltató feladata és felelőssége (a munkavállalókat veszélyeztető helyi kockázatok figyelembevételével).

A téma jelentőségét mutatja, hogy az elmúlt évek során ezen a szakterületen minden évben jelentős számban következett be 3 napon túli keresőképtelenséget okozó munkabaleset (az adatsorok a bejelentésre nem kötelezett munkabaleseteket nem tartalmazzák).

"Kőfejtés, gipsz, kréta bányászata" szakterületen, 3 napon túl gyógyuló munkabalesetek száma (fő)

Kőbányászat jellemző munkafolyamatai, eszközei

Terület előkészítés

- Tevékenység: meddőanyag rakodása, szállítása
- Eszközök: kotró, homlokrakodó, dózer, teherautó

Jövesztés

- Tevékenység: Jellemzően robbantásos technológia
- Eszközök: Kőzetfúró, keverő-töltő autó, speciális kőzetvágó gépek

Rakodás, belső szállítás

- Tevékenység: robbantott/jövesztett kőzet rakodása, belső szállítása
- Eszközök: kotró, homlokrakodó, teherautó (dömperek)

Feldolgozás, előkészítés

- Tevékenység: kőzet törése, osztályozás, deponálása
- Eszközök: törők (pl. pofás, kúpos, röpítő, kalapácsos, hengeres), osztályozó berendezések, szállító szalagok

Termékek rakodása, szállítása

- Eszközök: homlokrakodó, szállítószalag

Támogató tevékenységek

- Tevékenység: pl. karbantartás
- Eszközök: emelőgépek, szerszámok, segédanyagok, eszközök

Jellemző veszélyek és veszélyforrások

Munkaeszközök használata:
védelem nélküli forgó alkatrészek
berendezések, eszközök nem megfelelő stabilitása
anyagok és tárgyak elmozdulása (esés, csúszás, elütés, elsodrás)
gépek járművek mozgása (belső szállítás, belső külső közlekedés)
tűz- és robbanásveszély
veszélyes felületek (éles, sorjás, egyenetlen, kiálló részek, forró felületek)
feszültség alatti részek megérinthetősége
biztonsági berendezések (fék, hang, vészkapcsoló) hiánya, hibás működése
Munkakörnyezet, klíma:
személyek, vagy tárgyak leesése
magasban végzett munka
kényelmetlen mozdulatok, vagy testhelyzet
szűk munkahely, zárt terekben végzett munka
rendezetlen, elhanyagolt munkahely
megbotlás, megcsúszás, elesés
szennyezett munkahelyi levegő
hideg/meleg klímakörnyezet
Fizikai tényezők:
zaj
nem megfelelő munkahelyi világítás
mechanikai rezgés
nyomás alatti közegek (sűrített gázok, gőzök)
Biológiai tényezők:
baktériumok
paraziták (kullancs)
Veszélyes anyagok:
gyúlékony, robbanékony és oxidáló anyagok
maró anyagok
rákkeltő, mutagén, utódkárosító anyagok
ártalmas, irritáló hatású anyagok
Munkavégzés:
kézi anyagmozgatás
képernyő előtti munkavégzés
túlzott igénybevétellel járó fizikai munka
egyéni védőeszköz használatából származó többletterhelés
Fiziológiai, idegrendszeri és pszichés tényezők, pszichoszociális kockázatok:
nagy koncentrációt igénylő munka
túl intenzív, monoton munka
többműszakos munkarend, éjszakai munka
egyedül, vagy elszigetelten végzett munka
szervezési hiányosságokból adódó pszichés terhelés
felelősség, döntési helyzetek, időkénszer
Egyéb tényezők:
munkavédelmi oktatás hiánya, vagy nem megfelelő végrehajtása
gyakorlatlan, változó munkavállalók, szakképzettség hiánya
munkaszervezési hiányosságok
üzemeltetési dokumentáció hiánya, hiányossága
egészségügyi vizsgálat hiánya
műszaki felülvizsgálatok, ellenőrzések hiánya
munkahelyi elsősegélynyújtás hiányosságai
Speciális bányászati tevékenységgel összefüggő veszélyek:
részűk alajávása, váratlan beomlása
részűcsúszás veszélye
depónia váratlan omlása rakodás közben
környezeti és bányászati havária helyzet elhárításának veszélyei
bányászati felügyelet hiánya, megfelelő ellenőrzés / irányítás hiánya

Egyéni védőeszközökkel kapcsolatos munkavállalói jogok és kötelezettségek

Munkavállaló jogosult:

- **Megkövetelni a munkáltatójától** a munkavégzéshez munkavédelmi szempontból szükséges felszerelések, védőeszközök biztosítását.
- **Megtagadni a munkavégzést**, ha azzal életét, egészségét vagy testi épségét közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné. Ebben a tekintetben veszélyeztetésnek minősül - többek között - az egyéni védőeszközök működésképtelensége, illetve hiánya.

Munkavállaló köteles:

- Az egyéni védőeszközt rendeltetésének megfelelően használni és a tőle elvárható tisztaságáról gondoskodni.

Az egyéni védőeszközök kapcsán lényeges megjegyezni, hogy főszabályként a kollektív műszaki védelem minden esetben elsőbbséget élvez az egyéni védelemhez képest, azaz a Munkáltatónak lehetőség szerint ezt a védelmi módot kell preferálni.

